

Mobiltelefonimaster oroar: "Frågan sopas under mattan"

Utbyggnaden av den tredje generationens mobiltelefoni, 3G, oroar Falköpings kommun.

– Vi har ett antal personer i kommunen som är elöverkänsliga. Sedan 3G kom har de blivit sämre. De kan inte bo kvar utan måste flytta. En kvinna har tagit sin tillflykt till sitt sommarhus i skogen. En annan kvinna bor i ett vandrarhem utanför kommunen, säger Håkan Arnesson (c), miljönämndens ordförande i Falköping.

För att vi ska kunna spela dataspel, skicka bilder och titta på film via mobiltelefonen upprättas 3G-master runt om i hela landet. Riksdagens mål är att 99 procent av Sveriges befolkning ska ha tillgång till 3G-nätet nästa år. Men det finns en oro i landet för vilka konsekvenser masterna får för människors hälsa.

Tillsammans med ordförandena i kommunstyrelsen, byggnadsnämnden och socialnämnden har Håkan Arnesson skrivit till regeringen. "De elöverkänsliga vi träffat klarar inte längre av att vistas i stadskärnan utan att deras hälsa försämras. Särskilt allvarligt är att vissa personer tvingats flytta hemifrån utan att ha någonstans att flytta..."

– Det går inte att nonchalera dessa människor, de mår väldigt dåligt. Vi har träffat dem vid flera tillfällen. De kan knappt komma in i stadshuset för att det är för mycket strålning av mobiler och annat, säger Håkan Arnesson. I somras stängde kommunen av 3G-masterna.

– Då sa elöverkänsliga att de mådde bättre. Sedan när masterna sattes på igen blev de sämre.

Följer gränsvärden

Håkan Arnesson berättar att kommunen följer de gränsvärden för strålning som gäller för masterna.

– Men det är ju inte bara masterna som påverkar elöverkänsliga utan även mycket annat. Jag tror att 3G masterna är det som

fått bägaren att rinna över.

– När jag var ung kom det ett medel som hette DDT. Då sa man att det var fantastiskt bra. Idag vet vi att det var en av de värsta gifterna som fanns. Om tio, tjugo år kanske vi vet att strålningen från master är farlig. Riksdag och regering har gått fram lite för snabbt. Man har inte förstått konsekvenserna av utbyggnaden, säger Håkan Arnesson.

Enligt Ulf Eriksson (c), kommunstyrelsens ordförande i Falköping, kan kommunen inte neka bygglov för masterna.

– Plan- och bygglagen prövar inte frågan om själva strålningen, bara placeringen av masten. För att kunna använda miljöbalken krävs att en enskild person kommer in till nämnden med en skrivelse om att man är utsatt för strålning och kan peka på vilken mast som påverkar hälsan. Då kan man pröva det. Om man sedan enligt miljöbalken kräver att masten ska stängas av så har ju företaget, som satsat en miljon, gjort en onödigt investering. Så kan det inte fungera, det här måste redas ut.

Ulf Eriksson vill att regeringen agerar.

– Regeringen behöver ta fram ett starkare lagutrymme för möjligheten att skapa zoner med lägre strålning. Idag kan man skriva in i kommunens översiktsplan att det ska finnas en elfri zon. Men den har ingen laglig kraft, överklagar någon så förlorar kommunen.

Sopa under mattan

Även John Lind (v), andre vice ordförande i Byggnadsnämnden i Haninge kommun, har skrivit till regeringen och uttryckt sin oro för 3G-masternas strålning.

– Jag ser ju hur man försöker sopa den här frågan under mattan.

Han vill stoppa utbyggnaden och ser inte lågstrålade zoner som ett alternativ.

– Det är ingen trevlig lösning. Det innebär ju att man skapar getton för vissa.

Hans fru, Rigmor Granlund-Lind, har

varit elöverkänslig sedan mitten av 80-talet. I början av 90-talet elsanerade kommunen hennes bostad.. Skolan där hon arbetade som lärare elsanerade ett klassrum och en korridor. Hon kände sig fri från symptom. Men i slutet av 90-talet fick hon återigen svåra problem.

– Allt fler hade börjat använda mobiltelefoner. En dag fick jag kramper och fick åka in på akuten. Rigmor Granlund-Lind förtidspensionerades.

– Folk älskar sina mobiltelefoner, det är ju en fantastisk uppfinning. Folk vill inte tro att det är farligt att använda dem. Det vill ju inte Ericsson och myndigheter heller. Det vore ju en ekonomiska katastrof för samhället på kort sikt om man erkände problemet. Men på lång sikt är det ju tvärtom. Ju mer man bygger ut mobiltelefonin desto fler blir sjuka, vilket kostar samhället pengar.

Enligt Helena Strömbäck, departementssekreterare på näringsdepartementet, tar regeringen frågan om mobilmasternas hälsoeffekter på stort allvar.

– Men det finns problem att säkerställa sambandet. Det är inte tu tal om annat än att människor mår dåligt. Frågan är vad de mår dåligt av, om det kan vara flera saker i kombination. Det här är otroligt komplext.

Helena Strömbäck betonar att Sverige följer de rekommenderade gränsvärden som är satta på internationell nivå.

– Där finns en stor säkerhetsmarginal inbyggd. Regeringens officiella hållning är att det inte finns belägg för att anta att det finns hälsoeffekter av elektromagnetiska fält så länge man håller sig under gränsvärdena. Följaktligen stoppar man inte vare sig utbyggnaden av 3G-nätet eller tar ner radio- och tv master.

(Nyhetsbyrån ikapp)